

Posudek vedoucí diplomové práce na téma „Odpovědnost za ochranu jako koncept současného mezinárodního práva“ předložené Vitem Nejedlo

Práce v celkovém rozsahu 79 stran byla dokončena 20. 4. 2014.

1. Aktuálnost tématu:

Odpovědnost za ochranu jako koncept mezinárodního práva reflektuje naléhavou potřebu mezinárodního společenství efektivně reagovat na množící se humanitární krize. Aktuálnost tématu, jak jej pojal autor, spočívá nejen v samotné realitě páchaného násilí vůči vlastnímu obyvatelstvu, ale v hledání přijatelného řešení, jak z hlediska suverenity státu (v jejím aktuálním významu), tak s ohledem na lidskoprávní pilíř soudobého mezinárodního práva.

2. Náročnost tématu:

Autorův přístup k tématu vyžadoval širší a hlubší znalosti mezinárodního práva, jakožto systému procházejícímu vývojem a obsahovými proměnami jeho klíčových institutů. K ocenění je zejména velmi dobrá autorova orientace v názorech nauky i schopnost jejich kritického hodnocení. Práce byla náročná i z hlediska vstupních údajů a jejich náležitého využití. V tomto směru je k ocenění zejména kvalifikovaná analýza dokumentů, na nichž je celý koncept odpovědnosti za ochranu postaven. S ohledem na jejich formu soft law by autor v ústní obhajobě mohl pojednat o místu, které zaujímají v normotvorném procesu. Zda např. Závěrečný akt světového summitu lze považovat za smlouvu uzavřenou ve zjednodušené podobě, či zda je pouze projevem (representativní) shodné politické vůle mezinárodního společenství států.

Metoda práce je převážně analytická s využitím komparačních postupů důležitých k objasnění rozdílů mezi koncepcemi humanitární intervence a odpovědnosti za ochranu.

3. Hodnocení práce:

Autor v plném rozsahu splnil účel práce „pojednat řadu otázek, které náleží k základním tématům soudobého mezinárodního práva z nové perspektivy“. Již sám tento úkol vyžadoval samostatné zpracování. Původní je jak sama koncepce práce, tak i její rozvržení do logicky navazujících a vyvážených kapitol. K ocenění je zejména historicko-logické propojení zkoumané materie umožňující nahlížet na stěžejní pilíře soudobého mezinárodního práva jako na součást procesu reflektujícího, byť s určitým zpožděním, mezinárodní realitu a její potřeby. Nabízí se otázka, zda u tak náročného a specifického regulativu, jakým je mezinárodní právo, tomu může být jinak, nakolik je jeho efektivita podmíněna součinností států a příslušných mezinárodních organizací a zda zkoumaný koncept odpovědnosti za ochranu spadá pod širší, spíše politologický pojem „governing“. Z normativního hlediska se pak jako relevantní jeví otázka, zda odpovědnost chránit může být považována za primární normovaný závazek státu (nebo dokonce států), či za součást odpovědnostních následků za porušení kogentních norem určených k ochraně lidských práv.

Velmi dobrá úroveň předloženého elaborátu je též daná kvalifikovanou prací s literaturou. Autor využívá a vhodně cituje jak autory domácí (Bílková), tak zahraniční, čemuž odpovídá i náležitý poznámkový aparát a bohatá bibliografie. Vlastní analýza zkoumané problematiky je

zastoupena ve všech kapitolách a tím, že každá z nich pojednává dané otázky z jiného zorného úhlu. Čtenáři se tak dostává ucelený, v mnoha směrech inspirativní názor na vcelku nový a v doktríně mezinárodního práva dosud neustálený pohled na problematiku odpovědnosti za ochranu prezentovaný v kontextu soudobého mezinárodního práva a relevantních výzev globálního světa.

Práce je napsaná odborným jazykem na požadované literární úrovni. Kromě výše uvedených podnětů do diskuse by autor mohl uvést, zda se domnívá, že rozhodnutí Rady bezpečnosti o převzetí odpovědnosti k ochraně obyvatelstva cizího státu může být pro členské státy OSN závazné, a jestliže ano, na základě jakého právního titulu.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Předběžně ji hodnotím jako výbornou.

1. 6. 2014

doc. dr. Stanislava Hýbnerová
vedoucí diplomové práce